രണ്ടു ഖണ്ഡകൃതികൾ

എൻ. കുമാരൻ ആശാൻ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

രണ്ടു ഖണ്ഡകൃതികൾ

(ടിപ്പണസഹിതം)

എൻ. കുമാരൻ ആശാൻ

പത്താം പതിപ്പ് കാപ്പി—1000

ശാരദാ ബുക്ക്ഡിപ്പോ.

എസ്സ്. ആർ. പ്രസ്സ്,
തിരുവനന്തപുരം.

1117.

ഉടമസ്ഥരുടെ മുദ്രയില്ലാത്ത പ്രതി വ്യാജമാകുന്നു.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

മുഖവുര

ഈ പുസ്തകത്തിൽ അടങ്ങിയ രണ്ടു ചെറിയ കൃതികളിൽ "വീണപൂവ്" 1083 വൃശ്ചികത്തിൽ സാംഗതിവശാൽ ഏതാനും ദിവസം ഞാൻ പാലക്കാട്ടു താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ എഴുതിയതാണ്. അടുത്ത ധനുമാസത്തിൽതന്നെ മൂർക്കോത്തു കുമാരൻ അവർകൾ തന്റെ പത്രാധിപത്യത്തിൽ തലശ്ശേരിയിൽനിന്നു പ്രസിദ്ധിപ്പെടുത്തിയിരുന്ന "മിതവാദി"യിൽ എന്റെ സമ്മതപ്രകാരം അതിനെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. ഉദ്ദേശം ഒരു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു്, ശ്രീമാൻ സി. എസ്സ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻപോററി എം. എ. അവർകൾ അതിനെ പകർത്തി ഒരു സ്വന്ത മുഖവുരയോടുകൂടി "ഭാഷാപോഷിണി"യിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അതിനുശേഷം കവിസാർവ്വഭൗമനായ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അതിനെ അവിടന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ "പദ്യപാഠാവലി"യിലേക്കു തിരഞ്ഞെടുത്തിരുന്നു. ആ പതിപ്പുകളിൽ ആദ്യമേ കടന്നുകൂടിയ അച്ചടിപ്പിഴകളെ തുടർന്നും മററു പ്രകാരത്തിലും ചില സ്ഖലിതങ്ങളും ന്യൂനതകളും ഉണ്ടായിരുന്നതെല്ലാം ഈ സ്വന്ത പ്രസിദ്ധീകരണത്തിൽ ഞാൻ ദൃഷ്ടിവച്ചു തിരുത്തുകയും നന്നാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

"സിംഹപ്രസവം" എന്ന രണ്ടാമത്തെ കൃതി 1084 കർക്കടകത്തിൽ തിരുവനന്തപുരം കാഴ്ചബംഗ്ലാവു

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

തോട്ടത്തിലെ മൃഗശാലയിൽ പ്രസവിച്ച സിംഹത്തെപ്പററി കുറെ തിട്ടക്കത്തിൽ എഴുതി ഭാഷാപോഷിണീപ്രവർത്തകന്മാരുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം അയച്ചുകൊടുക്കയും ആ മാസികയിൽ 1085 ചിങ്ങം, കന്നി ഈ മാസങ്ങളിലെ ഒന്നായുള്ള പ്രതിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണു്. ഇതിനേയും വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് "പദ്യപാഠാവലി"യിൽ "സിംഹിയും കുട്ടികളും" എന്ന തലവാചകം നൽകി ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ സ്വന്ത പ്രസിദ്ധീകരണത്തിൽ ഞാൻ അതിനെ ആകപ്പാടെ പരിഷ്കരിക്കയും അത്യന്താപേക്ഷിതമല്ലെന്നു തോന്നിയ അവസാനത്തെ ഒന്നു രണ്ടു പദ്യങ്ങളെ എടുത്തുകളയുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

ഭാഷാസാഹിത്യലോകത്തിൽ ഇപ്പോഴുംതന്നെ ഒരുവിധം പ്രവേശം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ഈ ചെറിയ കൃതികളെ ഇപ്രകാരം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിൽ മുഖ്യമായി എന്നെ പ്രേരിപ്പിച്ചതു് ഇവയുടെ സമ്പൂർണ്ണവും നിർദ്ദോഷവുമായ ഒരു പ്രത്യേക പതിപ്പിന്റെ ആവശ്യകതയാണു്. താഴ്ന്നതരം വായനക്കാരുടെ ഉപയോഗത്തിനായി സംസ്കൃതപദങ്ങളുടെയും മററും അർത്ഥം കാണിക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ ടിപ്പണംകൂടി ഇതോടു ചേർത്തിട്ടുണ്ടു്. ഭാഷാഭിമാനികളുടെ ദയാപൂർവ്വമായ സ്വീകരണത്തെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു് ഇതിനെ പുറത്തയച്ചുകൊള്ളുന്നു.

1090 കർക്കടകം 20,
തിരുവനന്തപുരം.

ഗ്രന്ഥകർത്താ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വീണപൂവ്

ഹാ! പുഷ്പമേ, അധികതുംഗപദത്തിലെത്ര
ശോഭിച്ചിരുന്നിതൊരു രാജ്ഞികണക്കയേ നീ.
ശ്രീ ഭൂവിലസ്ഥിര—അസംശയം—ഇന്നു നിന്റെ-
യാ ഭൂതിയെങ്ങു, പുനരെങ്ങു കിടപ്പിതോർത്താൽ! ൧

ലാളിച്ചുപെറ്റ ലതയൻപൊടു ശൈശവത്തിൽ
പാലിച്ചു പല്ലവപുടങ്ങളിൽ വച്ചു നിന്നേ,
ആലോലവായു ചെറുതൊട്ടിലുമാട്ടി, താരാ-
ട്ടാലാപമാർന്നു, മലരേ, ദലമർമ്മരങ്ങൾ. ൨

പാലൊത്തെഴും പുതു നിലാവിലലംകുളിച്ചും
ബാലാതപത്തിൽ വിളയാടിയുമാടലെന്യേ
നീ ലീലപൂണ്ടിളയമൊട്ടുകളോടുചേർന്നു
ബാലത്വമങ്ങിനെ കഴിച്ചിതു നാളിൽ നാളിൽ. ൩

ശീലിച്ചു ഗാനമിടചേർന്നു ശിരസ്സുമാട്ടി-
ക്കാലത്തെഴും കിളികളോടഥ മൗനമായ് നീ
ഈ ലോകതത്ത്വവുമയേ തെളിവാർന്ന താര-
ജാലത്തൊടൂർദ്ധ്വമുഖതയാർന്നു പഠിച്ചു രാവിൽ. ൪

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഈവണ്ണമൻപൊട്ടു വളൎന്നഥ നിന്റെ യംഗ-
മാവിഷ്കരിച്ചു ചില ഭംഗികൾ മോഹനങ്ങൾ,
ഭാവം പകൎന്നു വദനം, കവിൾ കാന്തിയാൎന്നു,
പൂവേ, അതിൽ പുതിയ പുഞ്ചിരി സഞ്ചരിച്ചു. ൬

ആരോമലാമഴകു, ശുദ്ധി, മൃദുത്വ, മാഭ,
സാരള്യമെന്ന സുകുമാരഗുണത്തിനെല്ലാം
പാരിങ്കലേതുപമ? ആ മൃദുമെയ്യിൽ നവ്യ-
താരുണ്യമേന്തിയൊരുനിൻ നില കാണണംതാൻ. ൭

വൈരാഗ്യമേറിയൊരു വൈദികനാട്ടെ, യേറ്റ
വൈരിക്കുമുമ്പുഴറിയോടിയ ഭീരുവാട്ടെ,
നേരേ വിടൎന്നു വിലസീടിന നിന്നെ നോക്കി-
യാരാകിലെന്തു?-മിഴിയുള്ളവർ നിന്നിരിക്കാം! ൮

മെല്ലെന്നു സൗരഭവുമൊട്ടു പരന്നു ലോക-
മെല്ലാം മയക്കി മരുവുന്നളവന്നു നിന്നെ
തെല്ലോ കൊതിച്ചനുഭവാൎത്ഥികൾ!—ചിത്രമല്ല-
തില്ലാൎക്കുമിഗ്ഗുണവുമേവമകത്തുതേനും. ൯

ചേതോഹരങ്ങൾ സമജാതികളാം സുമങ്ങ-
ളേതും സമാനമഴകുള്ളവയെങ്കിലും നീ
ജാതാനുരാഗമൊരുവന്നു മിഴിക്കു വേദ്യ-
മേതോ വിശേഷസുഭഗത്വവുമാൎന്നിരിക്കാം. ൧൦

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

“കാലംകുറഞ്ഞദിനമെങ്കിലു മർത്ഥദീർഘം,
മാലേറെ യെങ്കിലുമതീവ മനോഭിരാമം
ചാലേകഴിഞ്ഞരിയ യൌവന”മെന്നു നിന്റെ–
യീ ലോല മേനി പറയുന്നനുകമ്പനീയം! ൧൦

അന്നൊപ്പമാണഴകു കണ്ടു വരിച്ചിടും നീ–
യെന്നോർത്തു ചിത്രശലഭങ്ങളണഞ്ഞിരിക്കാം;
എന്നല്ല, ദൂരമതിൽനിന്നനുരാഗമോതി
വന്നെന്നുമാം വിരുതനങ്ങൊരു ഭൃംഗരാജൻ. ൧൧

കില്ലില്ലയേ! ഭ്രമരവര്യനെ നീ വരിച്ചു
തെല്ലെങ്കിലും ശലഭമേനിയെ മാനിയാതെ;
അല്ലെങ്കിൽ നിന്നരികിൽ വന്നിഹ വട്ടമിട്ടു
വല്ലാതിവൻ നിലവിളിക്കുക യില്ലിദാനീം. ൧൨

“എന്നംഗമേകനിഹ തീരുകൊടുത്തുപോയ് ഞാ–
നെന്നന്യകാമുകരെയൊക്കെ മടക്കിയില്ലേ?
ഇന്നോമലേ, വിരവിലെന്നെ വെടിഞ്ഞിടല്ലേ.”
എന്നൊക്കെയല്ലി ബത! വണ്ടു പുലമ്പിടുന്നു? ൧൩

ഹാ! കഷ്ടമാവിബുധകാമിതമാം ഗുണത്താ–
ലാകൃഷ്ടനായ്, അനുഭവിച്ചൊരു ധന്യനീയാം
പോകട്ടെ നിന്നൊടൊരുമിച്ചു മരിച്ചു; നിത്യ–
ശോകാർത്തനായിനിയിരിപ്പതു നിഷ്ഫലം താൻ! ൧൪

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ചത്തീടുമിപ്പൊഴിവനല്പവികല്പമില്ല
തത്താദൃശം വ്യസനകണ്ടിതമുണ്ടു കണ്ടാൽ
അത്യുഗ്രമാം തരുവിലും ബത! കല്ലിലുംപോയ്
പ്രത്യക്ഷമാഞ്ഞു തലതല്ലുകയല്ലി ഖിന്നൻ ? ൧൫

ഒന്നോക്കിലിങ്ങിവ വളൎന്നു ദൃഢാനുരാഗ-
മന്യോന്യമാൎന്നുപയമത്തിനു കാത്തിരുന്നു.
വന്നീയപായമഥ കണ്ടളി ഭാഗ്യഹീനൻ
ക്രന്ദിക്കയാം—കഠിനതാൻ ഭവിതവ്യതേ നീ! ൧൬

ഇന്നല്ലയെങ്കിലയി നീ ഹൃദയം തുറന്നു
നന്ദിച്ചു വണ്ടു കുസുമാന്തരലോലനായി.
'എന്നെച്ചതിച്ചു ശഠൻ' എന്നതു കണ്ടു നീണ്ടു
വന്നോരുമാധിയതുനിന്നെ ഹനിച്ചു പൂവേ. ൧൭

ഹാ! പാൎക്കിലീ നിഗമനം പരമാൎത്ഥമെങ്കിൽ
പാപം നിനക്കു ഫലമായഴൽപൂണ്ട വണ്ടേ;
ആപത്തെഴും തൊഴിലിലോൎക്കുക മുമ്പു പശ്ചാ-
ത്താപങ്ങൾ സാഹസികനിങ്ങനെയെങ്ങുമുണ്ടാം. ൧൮

പോകട്ടതൊക്കെ യഥവാ യുവലോകമേലു-
മേകാന്തമാം ചരിതമാരറിയുന്നു പാരിൽ?
ഏകുന്നു വാക്പടുവിനാൎത്തി വൃഥാപവാദം;
മൂകങ്ങൾ പിന്നിവ—പഴിക്കുകിൽദോഷമല്ലേ? ൧൯

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പോകുന്നിതാ വിരവിൽ വണ്ടിവിടം വെടിഞ്ഞു
സാകൂതമാംപടി പറന്നു നഭഃസ്ഥലത്തിൽ;
ശോകാന്ധനായ് കുസുമചേതന പോയ മാർഗ്ഗ-
മേകാന്തഗന്ധ,മിതു പിന്തുടരുന്നതല്ലീ? ൨൦

ഹാ! പാപമോമൽമലരേ, ബത! നിന്റെ മേലും
ക്ഷേപിച്ചിതേ കരുണയറ്റകരം കൃതാന്തൻ!
വ്യാപാരമേ ഹനനമാം വനവേടനുണ്ടോ
വ്യാപന്നമായ് കഴുകനെന്നു, കപോതമെന്നും? ൨൧

തെറ്റെന്നു ദേഹസുഷമാപ്രസരം മറഞ്ഞു,
ചെറ്റല്ലിരുണ്ടു മുഖകാന്തിയതും കുറഞ്ഞു,
മറ്റെന്തുരപ്പൂ? ജവമീ നവദീപമെണ്ണ-
വറ്റിപ്പുകഞ്ഞഹഹ! വാടിയണഞ്ഞുപോയി. ൨൨

ഞെട്ടറ്റു നീ മുകളിൽനിന്നു നിശാന്തവായു
തട്ടിപ്പതിപ്പളവുണർന്നവർ താരമെന്നോ
തിട്ടം നിനച്ചു, മലരേ, ബത ദിവ്യഭോഗം
വിട്ടാശു ഭുവിലടിയുന്നൊരു ജീവനെന്നോ. ൨൩

അത്യന്ത കോമളതയാർന്നൊരു നിന്റെ മേനി
യെത്തുന്ന കണ്ടവനിതന്നെ യധീരയായി;
സദ്യഃ സ്ഫുടം പുളകിതാംഗമിയന്നു പൂണ്ടോ-
രുദ്വേഗമോർത്തു മുപകണ്ഠതൃണാംകുരങ്ങൾ. ൨൪

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

അന്യൂനമാം മഹിമതങ്ങിയൊരാത്മസത്ത-
മെന്യേ നിലത്തു ഗതമൌക്തികശുക്തിപോൽ നീ
സന്നാഭമിങ്ങനെ കിടക്കുകിലും ചുഴന്നു
മിന്നുന്നു നിൻ പരിധിയിപ്പൊഴുമെന്നുതോന്നും. ൨൫

ആഹാ! രചിച്ചു ചെറുലൂതകളാശു നിന്റെ
ദേഹത്തിനേകി ചരമാവരണം ദുകൂലം;
സ്നേഹാർദ്രയായുടനുഷസ്സുമണിഞ്ഞു നിന്മേൽ
നീഹാരശീകരമനോഹരമന്ത്യഹാരം. ൨൬

താരങ്ങൾ നിൻ പതനമോർത്തു തപിച്ചഹോ ക-
ണ്ണീരായിതാ ഹിമകണങ്ങൾ പൊഴിഞ്ഞിടുന്നു:
നേരായി നീഡതരു വിട്ടു നിലത്തു നിന്റെ
ചാരത്തുവീണു ചടകങ്ങൾ പുലമ്പിടുന്നു. ൨൭

ആരോമലാം ഗുണഗണങ്ങളിണങ്ങി, ദോഷ-
മോരാതുപദ്രവവുമൊന്നിനു ചെയ്തിടാതെ,
പാരം പരാർത്ഥമിഹ വാണൊരു നിൻ ചരിത്ര-
മാരോർത്തു ഹൃത്തടമഴിഞ്ഞു കരഞ്ഞുപോകാ? ൨൮

കണ്ടീവിപത്തഹഹ! കല്ലലിയുന്നിതാടൽ
കൊണ്ടാശു ദിങ്മുഖവുമിങ്ങനെ മങ്ങിടുന്നു
തണ്ടാർസഖൻ ഗിരിതടത്തിൽ വിവർണ്ണനായ്നി-
ന്നിണ്ടൽപ്പെടുന്നു, പവനൻ നെടുവീർപ്പിടുന്നു. ൨൯

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

എന്തിന്നലിഞ്ഞു ഗുണമോരണി വച്ചു നിന്മേ-
ലെന്തിന്നതാശു വിധിയേവമപാകരിച്ചു?
ചിന്തിപ്പതാരരിയ സൃഷ്ടിരഹസ്യ? മാവ-
തെന്തുള്ളു?—ഹാ! ഗുണികളൂഴിയിൽ നീണ്ടുവാഴാ. ൧൦

സാധിച്ചുവേഗമഥവാ നിജ ജന്മകൃത്യം
സാധിഷ്ഠർ പോട്ടിഹ സദാ നിശി പാന്ഥപാദം
ബാധിച്ച രൂക്ഷശിലവാഴ്വതിൽ നിന്നു മേഘ-
ജ്യോതിസ്സുതൻ ക്ഷണികജീവിതമല്ലി കാമ്യം? ൧൧

എന്നാലുമുണ്ടഴലെനിയ്ക്കു വിയോഗമോർത്തും
ഇന്നത്ര നിൻ കരുണമായ കിടപ്പുകണ്ടും;
ഒന്നല്ലി നാമയി സഹോദരരല്ലി? പൂവേ,
ഒന്നല്ലി കൈയിഹ രചിച്ചതു നമ്മെയെല്ലാം? ൧൨

ഇന്നീവിധം ഗതിനിനക്കയി പോക! പിന്നൊ-
ന്നൊന്നായ്ത്തുടർന്നു വരുമാവഴി ഞങ്ങളെല്ലാം;
ഒന്നിന്നുമില്ല നില—ഉന്നതമായ കുന്നു-
മെന്നല്ല യാഴിയുമൊരിക്കൽ നശിക്കുമോർത്താൽ. ൧൩

അംഭോജബന്ധുവിത! നിന്നവശിഷ്ടകാന്തി-
സമ്പത്തെടുപ്പതിനണഞ്ഞു കരങ്ങൾ നീട്ടി
ജൃംഭിച്ച സൌരഭമിതാ കവരുന്നു വായു
സംപൂർണ്ണമായഹഹ! നിന്നുടെ ദായഭാഗം. ൧൪

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

" ഉൽപന്നമായതു നശിക്കും, അണുക്കൾ നിൽക്കും,
ഉൽപന്നനാമുടൽ വെടിഞ്ഞൊരു ദേഹി വീണ്ടും,
ഉൽപത്തി കർമ്മഗതിപോലെ വരും ജഗത്തിൽ. "
കല്പിച്ചിട്ടന്നിവിടെ യിങ്ങനെ യാഗമങ്ങൾ. ൩൫

ഖേദിക്കകൊണ്ടു ഫലമില്ല നമുക്കതല്ല
മോദത്തിനും ഭുവി വിപത്തുവരാം ചിലപ്പോൾ
ചൈതന്യവും ജഡവുമായ് കലരാം ജഗത്തി-
ലേതെങ്കിലും വടിവിലീശ്വരവൈഭവത്താൽ. ൩൬

ഇപ്പശ്ചിമാബ്ധിയിലണഞ്ഞൊരു താരമാരാ-
ലുൽപന്നശോഭ മുദയാദ്രിയിലെത്തിടുമ്പോൾ
സൽപുഷ്പമേ, യിവിടെ മാഞ്ഞു സുമേരുവിന്മേൽ
കല്പദ്രുമത്തിനുടെ കൊമ്പിൽ വിടൎന്നിടാം നീ. ൩൭

സംഫുല്ലശോഭമതുകണ്ടു കുതുഹലം പൂ-
ണ്ടമ്പോടടുക്കുമളിവേണികൾ ഭൂഷയായ് നീ
ഇമ്പത്തെയും സുരയുവാക്കളിലേകി രാഗ-
സമ്പത്തെയും, സമധികം സുകൃതം ലഭിക്കാം. ൩൮

അല്ലെങ്കിലാദ്യുതിയെഴുന്നമരർഷിമാൎക്കു
ഫുല്ലപ്രകാശമിയലും ബലിപുഷ്പമായി
സ്വർലോകവും സകല സംഗമവും കടന്നു
ചെല്ലാം നിനക്കു 'തമസഃപരമാം' പദത്തിൽ. ൩൯

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ഹാ! ശാന്തിയൌപനിഷദോക്തികൾതന്നെ നൽകും,
ക്ലേശിപ്പതാത്മപരിപീഡനമജ്ഞയോഗ്യം;
ആശാഭരം ശ്രുതിയിൽ വയ്ക്കുക നമ്മൾ, പിന്നെ-
യീശാജ്ഞപോലെ വരുമൊക്കെയുമോർക്കപൂവേ. ൪൦

കണ്ണേ മടങ്ങുക, കരിഞ്ഞു മലിഞ്ഞു മാഞ്ഞു
മണ്ണാകുമീ മലരു, വിസ്മൃതമാകുമിപ്പോൾ
എണ്ണീടുകാർക്കു മിതുതാൻഗതി, സാദ്ധ്യമെന്തു
കണ്ണീരിനാൽ ? അവനിവാഴ്‌വു കിനാവു, കഷ്ടം! ൪൧

ശുഭം.

ഒരു സിംഹപ്രസവം

കരളിൽ കനിവാൎന്നിടുന്നതേ
ഖരകണ്ഠീരവിതാനമീവിധം!
ഒരു ജന്തുവിനും സ്വപുത്രരിൽ
പരുഷത്വം വിധിനൽകിയില്ലതാൻ. ൧

അലിവാൎന്നുകിടന്നൊരാടുപോൽ
മുലനൽകുന്നിതു കുട്ടികൾക്കിവൾ:
തല ചെന്നു പിടിച്ചിഴയ്ക്കിലും
കലരാ ക്രുദ്ധതയെന്നു തോന്നിടും. ൨

പരതന്ത്രതയോൎത്തു കണ്ണുനീ-
രരിയോരുണ്ണികൾ തന്നെ നോക്കി നീ
ചൊരിയായ്ക, മൃഗേന്ദ്രവല്ലഭേ,
വരുമാപത്തുകളാൎക്കുമൂഴിയിൽ. ൩

പ്രണയത്തൊടു പാൎത്തിവൎക്കൊരാൾ
തുണതാനെന്നു കുടുംബ ചിന്തയാൽ
ഇണയാം ഹരി മന്ദവേഗനാ-
യണയത്താഞ്ഞു നടന്നീടുന്നിതേ. ൪

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കുതുകത്തൊടു, 'പെററു സിംഹി'യെ-
ന്നതുകേട്ടേറെ വരുന്നിതാളുകൾ.
ഇതുകൊണ്ടൊരിളക്കമില്ലവ-
നഥവാ—സിംഹമറിഞ്ഞിടാ ഭയം. ൫

പലതും ബത ബന്ധനസ്ഥനായ്
തലകാഞ്ഞോർത്തു നിരാശനായുടൻ
നിലവിട്ടെഴു മൊററമേഘമൊ-
ത്തലറുന്നാങ്ങിനെ തന്നെ നിന്നിവൻ. ൬

സഹസാ, സമയം കുറിക്കുവാ-
നിഹപീരങ്കി യൊഴിച്ചപോൽ ഹരേ,
മഹിതം, തുടരാർന്ന ഗർജ്ജിതം
ഗഹനത്തിൽ ഗജഗർഭഭേദനം. 6)

അഥവാ, നരനാഥനോടിവൻ
കഥ കോപാഗ്രരവം കഥിക്കയാം;
കൃതമാമഹിതം സഹിക്കുമോ
ധൃതവീര്യൻ പരതന്ത്രനെങ്കിലും? ൮

ഒരു ഹേതുവുമെന്നി, കേവലം
നരലോകത്തിനു കൌതുകത്തിനായ്
വരുവിച്ചു തടഞ്ഞുതേ നൃപൻ
ഹരിയേ—ഹാ മൃഗചക്രവർത്തിയെ! ൯

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കരുതായ്കിതവജ്ഞയായ് ഹരേ,
നരപാലൻ നൃപധർമ്മകോവിദൻ;
പരമിങ്ങനെ വെച്ചു പോററുമ-
ത്തിരുമേനിക്കു കൃതജ്ഞനാക നീ. ൨൦

ഒരു വർഗ്ഗനിസർഗ്ഗനായകൻ
ധരണീപാലനു മാന്യനാം ഭവാൻ.
പരതന്ത്രരെ ഹിംസ ചെയ്വതോ
നരരാം ഞങ്ങടെ നീതിയല്ല കേൾ. ൨൧

നരഭോജികളുണ്ടു നീചരാം
നര'രാഫ്രിക്ക'യിലോർത്തിടാം ഭവാൻ;
നരകാർഹനൊരുത്തനില്ലയ-
ത്തരമീ ഞങ്ങടെ പുണ്യഭൂമിയിൽ. ൨൨

അതുമല്ലിതു 'ധർമ്മരാജ്യ'മെ-
ന്നധികം വിശ്രുത വഞ്ചിമണ്ഡലം;
അതിലും ബത! മൂലഭൂമിപൻ
പ്രഥിതൻ പാരിലുദാരചര്യയാൽ. ൨൩

രുചിരം ഗൃഹമുണ്ടു, ഭോജ്യമു-
ണ്ടുചിതംപോൽ—കുറവില്ലയൊന്നിനും
സുചിരം മരുവുന്നു കൂടവേ
സചിവന്മാർ നരിമുഖ്യരും സഹായം. ൨൪

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്ഫുടസൌഖ്യമതല്ലടുക്കലൻ-
പുടയോളുണ്ടിവരം നിൻ പുരന്ധ്റിയാം.
ദൃഢമിന്നിവ രാജ്യകാര്യമായ്
തടവിൽ പാർപ്പവനന്യരേകിടാ. ൪൫

ശരി,യെന്മൊഴി സംവദിച്ചതാൻ
ഹരിയെന്നല്ല നിവാസശയ്യയിൽ
വിരമിച്ചൊരു യുദ്ധനൈവൃപോൽ
തിരിയെച്ചെന്നു കിടപ്പുമായിവൻ. ൪൬

ഒരു രോമമനങ്ങിടാതെ സു-
സ്ഥിരമാം കൃത്രിമ സത്വരൂപമോ?
തിരയററൊരു സിന്ധുവോ? മഹീ-
ധരമോ? യെന്തൊരു ജന്തുവോയിവൻ? ൪൭

പടുരാഗ മിവൻെറയുള്ളു മൻ-
പൊടു ശൃംഗാര രസാർദ്രമാക്കുകിൽ,
സ്ഫുടചന്ദ്രികയെന്തലിച്ചിടാ
കടുവജ്രം, ശശികാന്തമെന്നപോൽ? ൪൮

അതുമല്ലിഹ ബന്ധനത്തിലും
ബത! കാന്താപരനായിതേയിവൻ;
അഥവാ കുലസൃഷ്ടി ചെയ്യുമാ-
വിധിഹസ്തം തടയുന്നതാരുവാൻ? ൪൯

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കൊട്ടതാം ഹരി ധൈര്യവൃത്തിയെ-
ത്തടവാനാൾ, മൃഗസാവ്ഭൌമി, നീ
സ്ഫുടമായസഹോതശക്തിയെ-
ക്കടലിൽ തങ്ങിയ കാന്ത ഭൂമിപോൽ. ൨൦

ഒഴുകും പ്രിയമാർന്നിവന്റെ മേൽ-
വഴിയും നിന്റെ കടാക്ഷഭംഗിയെ
മൊഴിവാൻ കവികൾക്കിവനൊഴും
മിഴിവേണം—കവിയാകണം ഹരി. ൨൧

വിലസുന്നിതു നിന്റെ മുമ്പിലി-
ക്കളഭീപദദ്വയവും മൃഗേശ്വരീ!
മുലയുണ്ടു കളിച്ചു മോടിയും
മലമുൻപിൽ ചെറുനിർജ്ഝരങ്ങൾപോൽ. ൨൨

കരകേസരഭാരശോഭിയായ്
വരു മർക്കന്നെതിരേ കുതിച്ചു ഹാ!
വിരയുന്ന കിടാങ്ങളച്ഛനാം
ഹരിയെന്നോർത്തുടനങ്കമേറുവാൻ. ൨൩

ഒരു ചിന്തയുമെന്നിയുല്ലസി-
ച്ചുരുളീടും ചെറുശാബകങ്ങളെ,
ഉരുചാപലഹേതുവെങ്കിലും
വരമീ ശൈശവകാലമൊന്നുതാൻ. ൨൪

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സ്ഫുടമോദമൊട്ടുമ്മവെച്ചിട്ടും
നടുവേ താനഴലച്ഛനമ്മമാർ
തടവാ, മറികില്ലവക്കെഴും
നെടുവീർപ്പിൻ പൊരുളും നിങ്ങളേതുമേ. ൨൫

അഥവാ—സ്ഥിരമല്ലിതൊന്നുമി-
ക്ഷിതിയിൽ തൈയഥ ശാഖിയാകണം,
അതു പിൻ മുതുവൃക്ഷമാകണം,
മുതുവൃക്ഷം ബത, ദാരുവാകണം. ൨൬

ധൃതജീവിതയാത്രയിങ്ങതെ-
ന്നതുകൊണ്ടോർത്തയി, സജ്ജരാകുവിൻ!
കൃതബുദ്ധികൾ കാത്തുകൊണ്ടിടും
സ്ഥിതിമാറീടിലുമാത്മഗൌരവം. ൨൭

പൃഥുവീര്യമെഴും ഭവൽക്കുലം
പ്രഥിതം പാരിൽ മൃഗേന്ദ്രപുത്രരേ,
അഥ ചൊല്ലിടുമാത്മഭാഷയിൽ
കഥയീ നിങ്ങടെ യമ്മറാണിതാൻ. ൨൮

ജനവാതിലിലൂടെ കാട്ടിയീ-
യനഘോദ്യാന മസാരമെങ്കിലും
ജനയിത്രിയുദാഹരിച്ചിടാം
ഘനഗംഭീരമഹാടവീതടം. ൨൯

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കരിവാർമുകിൽ മൂളി വാനിൽ വൻ-
വരിയായ് പൊങ്ങിവരുന്ന കണ്ടിവൾ
ഹരിഗർജ്ജിത കന്ദരങ്ങളാം
ഗിരിവൃന്ദങ്ങടെ മോടി കാട്ടിടാം. ൩൦

കുലയാനകൾതന്നെ ബാല്യമാം
നിലയിൽത്താൻ ചിലർ തച്ചുകൊന്നതും,
വിലഭിത്തി രണോഗ്രനാദമാ-
റ്റൊലിയേററാത്തു തകന്നുവീണതും, ൩൧

മലയും ഗുഹയും മൃഗങ്ങൾ തൻ
കുലവും കാടുമടക്കി വാണതും—
പലതമ്മ പറഞ്ഞു കേട്ടിടാം
കുലകൂടസ്ഥപരാക്രമക്രമം. ൩൨

(യുഗ്മകം.)

അഥ ലോഭനമായിടുന്നൊര-
ക്കഥ കേട്ടക്ഷമഭാവമേന്തൊലാ.
വ്യഥയേ ഗതഭൃതിതൻ മനോ-
രഥമേകീട്ട വിപന്നലോകരിൽ. ൩൩

കഴിയാത്തതു കാമിയാതെതാൻ
കഴിവിൻ, നിങ്ങൾ വളൎന്നു യോഗ്യരായ്
ഒഴിയുന്നൊരു പൈതൃകാസനം
വഴിയേ പിന്നെയലങ്കരിക്കുവിൻ! ൩൪

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

നിനയാതഴൽ നിൻകുടുംബമൊ-
ത്തനപായം മൃഗരാജ, വാഴ്ക നീ;
ജനമൊക്കെയു മസ്വതന്ത്രരാം;
ദിനകൃത്യം തടയുന്നു—പോട്ടെഞാൻ. ൩൭

അതുമല്ലയി നൽകിടുന്നു നിൻ-
സ്ഥിതിയുൽക്കണ്ഠ യെനിക്കു സിംഹമേ.
ഇതു കണ്ടു ശരീരപഞ്ജര-
സ്ഥിതനാം ജീവനെയോർത്തിടുന്നു ഞാൻ. ൩൮

തിരിയുന്നു ‘കരുക്ക’ളായ് ചരാ-
ചരമിങ്ങാരുടെ നിത്യലീലയിൽ,
അരുളട്ടെ നമുക്കവൻ ശുഭം
പരമേശൻ ഭവമുക്തിദായകൻ. ൩൯

ശുഭം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

വീണപൂവ്

ടിപ്പണം

----

൧. ഹാ=കഷ്ടം. അധികതുംഗപദം=ഏററവും ഉയൎന്ന സ്ഥാനം. അയേ=എടോ. ശ്രീ=ശോഭ (ഭാഗ്യം എന്നും) ഭൂ=ഭൂമി. അസ്ഥിരം=നിലനില്ക്കാത്തതു് അസംശയം=തീൎച്ചയായും. ഭൂതി=ഭാഗ്യം. (ഭംഗി എന്നും)

൨. ലാളിച്ചു=ഓമനിച്ചു. ലത=വള്ളി. ശൈശവം=കുട്ടിക്കാലം. പാലിച്ചു=രക്ഷിച്ചു. പല്ലവപുടങ്ങളിൽ=ഇലകളുടെ അകത്തു്. ആലോലവായു=ഇളങ്കാററു്. താരാട്ടാലാപം=താരാട്ടുപാടുക. മലരേ=പൂവേ. ദലമൎമ്മരങ്ങൾ=ഇലകൾ ഇളകി ഉണ്ടാകുന്ന ശബ്ദങ്ങൾ.

൩. അലം=മതിയാകും വണ്ണം. ബാലാതപം=ഇളം വെയിൽ. ആടൽ=ദുഃഖം. ബാലത്വം=കുട്ടിക്കാലം.

൪. ഗാനം=പാട്ടു് താരജാലം=നക്ഷത്രക്കൂട്ടം. ഉൻമുഖത=താല്പൎയ്യം. (മേൽപോട്ടുനോക്കിയുള്ള നിലയെന്നും)

൫. അംഗം=ശരീരം. ആവിഷ്കരിക്ക=വെളിപ്പെടുത്തുക. മോഹനങ്ങൾ=മനോഹരങ്ങൾ. കാന്തി=ശോഭ.

൬. ആരോമൽ=മനോഹരം. ശുദ്ധി=വെടിപ്പു്. മൃദുത്വം=സൌമ്യത. ആഭ=കാന്തി, സാരള്യം=കളങ്കമില്ലായ്മ. സുകുമാരഗുണം=കോമളസ്വഭാവം. പാരു്=ലോകം. മെയ്യ്=ശരീരം. നവ്യതാരുണ്യം=യൌവനാരംഭം.

൭. വൈരാഗ്യം=ലോകസുഖത്തിൽ വെറുപ്പു്. വൈദികൻ=വേദാന്തി. വൈരി=ശത്രു. ഭീരു=പേടിയുള്ളവൻ.

൮. ചേതോഹരങ്ങൾ=മനോഹരങ്ങൾ. സമജാതികൾ=ഒരേ ഇനത്തിലുള്ളവ. ജാതാനുരാഗം=അനുരാഗത്തോടുകൂടുംവണ്ണം. വേദ്യം=അറിയത്തക്കതു്. വിശേഷസുഭഗത്വം=പ്രത്യേകശോഭ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

൧൦. അർത്ഥദീർഘം=കാര്യ്യങ്ങൾക്കൊണ്ടു നീണ്ടതായി തോന്നുന്നതു് (സംഭവങ്ങൾ നിറഞ്ഞതു്) അനുകമ്പനീയം=ദയതോന്നിക്കുന്നതു്.

൧൧. ചിത്രശലഭങ്ങൾ=പൂമ്പാററകൾ. ഭൃംഗരാജൻ=ശ്രേഷ്ഠനായ വണ്ടു്.

൧൨. ഭ്രമരവര്യൻ=ശ്രേഷ്ഠനായ വണ്ടു്.

൧൩. കാമുകർ=കാമിച്ചുവന്നവർ.

൧൪. വിബുധകാമിതം=ദേവന്മാർക്കിഷ്ടമായതു്. (വിദ്വാന്മാർക്കിഷ്ടമായതു് എന്നും) ആകൃഷ്ടൻ=വശീകരിക്കപ്പെട്ടവൻ. ധന്യൻ=പുണ്യവാൻ, കൃതാർത്ഥൻ. നിത്യശോകാർത്തൻ=എന്നും ദുഃഖിച്ചു കഷ്ടപ്പെടുന്നവൻ.

൧൫. തത്താദൃശം=അത്രയ്ക്കുള്ളതു് വ്യസനകുണ്ഠിതം=വ്യസനത്താലുള്ള മനംമടുപ്പു്. അത്യുഗ്രം=ഏററവും വലിയതു്. (കനവും പെരുക്കവും ഏറിയതു്) ഖത=കഷ്ടം. പ്രത്യക്ഷം=സ്പഷ്ടമായിട്ടു് ഖിന്നൻ=ഖേദിച്ചവൻ.

൧൬. ദൃഢാനുരാഗം=ഉറച്ച സ്നേഹം. ഉപയമം=വിവാഹം. അപായം=നാശം. അളി=വണ്ടു് ക്രന്ദിക്ക=കരയുക. കഠിന=ദയയില്ലാത്തതു്. ഭവിതവ്യത=നിയതി, വിധി.

൧൭. ഹൃദയം=മനസ്സു്. (ഉള്ളു് എന്നും) കുസുമാന്തരലോലൻ=മറെറാരു പൂവിനെ കാംക്ഷിക്കുന്നവൻ. ശഠൻ=അറിയാതെ അപ്രിയം പ്രവർത്തിക്കുന്നവൻ, ദുഷ്ടൻ. ഹനിച്ചു=ജീവഹാനി വരുത്തി.

൧൮. നിഗമനം=ഊഹം, അനുമാനം. സാഹസികൻ=പൂർവ്വാലോചനക്കൂടാതെ പ്രവർത്തിക്കുന്നവൻ.

൧൯. യുവലോകം=ചെറുപ്പക്കാർ. ഏകാന്തം രഹസ്യം. വാക്പടു=വാക്സാമർത്ഥ്യമുള്ളവൻ, വാചാലൻ. വൃഥാപവാദം=കാരണമില്ലാത്ത ദുഷ്കീർത്തി. മൂകങ്ങൾ=മിണ്ടാൻ കഴിയാത്തവ. ദോഷം=കഷ്ടം, പാപം.

൨൦. സാകൂതം=അഭിപ്രായത്തോടുകൂടെ. (മനസ്സിൽ പ്രത്യേകം കരുതിക്കൊണ്ടു്) നഭസ്ഥലം=ആകാശം. ശോകാന്ധം=ദുഃഖത്താൽ വിവേകം നശിച്ചതു് കുസുമചേതന=പുഷ്പത്തിന്റെ ജീവൻ. ഏകാന്തഗന്ധം=അത്യന്ത സൌരഭ്യമുള്ളതു്.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

൨൧. ക്ഷേപിച്ചു=പ്രയോഗിച്ചു. കൃതാന്തൻ=യമൻ, കാലൻ. ഹനനം=കൊല. വ്യാപന്നം=കൊല്ലപ്പെട്ടതു്. കപോതം=മാടപ്രാവു്.

൨൨. ദേഹസുഷമാപ്രസരം=ശരീരകാന്തിയുടെ വ്യാപ്തി.

൨൩. നിശാന്തവായു=വെളുപ്പാൻകാലത്തടിക്കുന്ന കാററു്. താരം=നക്ഷത്രം. ദിവ്യഭോഗം=സ്വർഗ്ഗാനുഭവം.

൨൪. അധീര=ഭീരു. സദ്യഃ=പെട്ടെന്നു്, പൊടുന്നനെ. സ്ഫുടം=സ്പഷ്ടം. പുളകിതാംഗം=കോൾമയിർകൊണ്ട ശരീരം. ഉദ്വേഗം=ഭയചാപല്യം. ഉപകണ്ഠതൃണാംകുരങ്ങൾ=സമീപത്തുള്ള പുൽക്കുരുന്നുകൾ.

൨൫. അന്യൂനം=അധികം. ആത്മസത്വം=ജീവചൈതന്യം. ഗതമൌക്തികശുക്തി=മുത്തുപോയ മുത്തുച്ചിപ്പി. സന്നാഭം=കാന്തിപോയതു് പരിധി=പരിവേഷം, തേജോവലയം.

൨൬. ലൂതകൾ=എട്ടുകാലികൾ. ചരമാവരണം=പ്രേതത്തിന്മേൽ ഇടുന്ന മൂടുപടം. ദുകൂലം=വെള്ളപ്പട്ടു്. സ്നേഹാർദ്ര=സ്നേഹത്താൽ അലിവോടുകൂടിയതു്. ഉഷസ്സ്=പ്രഭാതം. നീഹാരശീകരമനോഹരം=മഞ്ഞുതുള്ളികൾപോലെ മനോഹരമായിരിക്കുന്നതു് അന്ത്യഹാരം=പ്രേതത്തിലണിയുന്ന മുത്തുമാല. (മഞ്ഞുതുള്ളിയാകുന്ന മനോഹരമായ മുത്തുമാല എന്നു താൽപര്യം.)

൨൭. താരങ്ങൾ=നക്ഷത്രങ്ങൾ. പതനം=വീഴ്ച. ഹിമകണങ്ങൾ=മഞ്ഞുതുള്ളികൾ. നീഡതരു=കൂടുകെട്ടിയിരിക്കുന്ന മരം. ചടകങ്ങൾ=കുരുവികൾ.

൨൮. പരാർത്ഥം=പരോപകാരത്തിനായി.

൨൯. വിപത്തു്=ആപത്തു് ദിങ്മുഖം=ദിക്കുകളുടെ മുഖം. തണ്ടാർസഖൻ=സൂര്യൻ. ഗിരിതടം=മലയുടെ ചരിവു്. വിവർണ്ണൻ=കാന്തികുറഞ്ഞവൻ. പവനൻ=വായു, കാററു്.

൩൰. ഗുണധോരണി=ഗുണപരമ്പര, അനേകഗുണങ്ങൾ. അപാ

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

കരിച്ചു=നശിപ്പിച്ചു. സൃഷ്ടിരഹസ്യം=സൃഷ്ടിതത്വം. ഗുണികൾ=സദ്ഗുണങ്ങളുള്ളവർ.

൰൧. നിജജന്മകൃത്യം=തന്റെജന്മത്തിൽ ചെയ്യേണ്ട കാൎയ്യം. സാധിഷ്ഠർ=ഏററവും ഉത്തമജനങ്ങൾ. നിശി=രാത്രിയിൽ. പാന്ഥപാദം=വഴിപോക്കരുടെ കാല്. ബാധിച്ചു=തട്ടിത്തടഞ്ഞു. രൂക്ഷശില=കഠിനമായ പാറ. മേഘജ്യോതിസ്സ്=മിന്നൽപിണർ. ക്ഷണികജീവിതം=ഒരു ക്ഷണം മാത്രമുള്ള ജീവിതം. കാമ്യം=ആഗ്രഹിക്കത്തക്കതു്

൰൨. വിയോഗം=വേർപാടു്. അത്ര=ഇവിടെ. കരുണം=ദയ തോന്നിക്കുന്നതു് രചിച്ചതു്=സൃഷ്ടിച്ചതു്.

൰൩. അംഭോജബന്ധു=സൂൎയ്യൻ. ജൃംഭിച്ച=പൊങ്ങിവന്ന. സൌരഭം=സുഗന്ധം. ദായഭാഗം=അവകാശികൾ സ്വത്തുക്കളെ ഭാഗിച്ചെടുക്കുന്നതു്.

൰൪. ഉൽപന്നമായതു്=ഉണ്ടായതു്. അണുകാലം=പരമാണുകാലം. നിൽക്കും=ശേഷിക്കും. ദേഹി=ആത്മാവു് ഉൽപത്തി=ജന്മം. കൎമ്മഗതി=പുണ്യപാപങ്ങളുടെ അവസ്ഥ. ജഗത്തു്=ലോകം. ആഗമങ്ങൾ=ശാസ്ത്രങ്ങൾ.

൰൫. ഭുവി=ഭൂമിയിൽ. വിപത്തു്=ആപത്തു് ചൈതന്യം=ആത്മാവു്. ജഡം=ദേഹം, ജഡപദാൎത്ഥം.

൰൬. പശ്ചിമാബ്ധി=പടിഞ്ഞാറേക്കടൽ. ആരാൽ=ദൂരത്തിൽ. ഉല്പന്നശോഭ=പുതിയശോഭയോടുകൂടി. ഉദയാദ്രി=കിഴക്കേദിക്കിലുള്ള പൎവ്വതം. സുമേരുവിന്മേൽ=മേരുപൎവ്വതത്തിന്മേലുള്ള സ്വൎഗ്ഗലോകത്തു് കല്പദ്രുമം=കല്പകവൃക്ഷം.

൰൭. സംഫുല്ലശോഭം=വൎദ്ധിച്ച ശോഭയോടുകൂടീട്ടു് കുതൂഹലം=സന്തോഷം. അളിവേണികൾ=വണ്ടുപോലെ കറുത്ത തലമുടിയുള്ളവർ, (സുന്ദരികളായ ദേവസ്ത്രീകൾ) ഇമ്പം=ആനന്ദം. രാഗസമ്പത്തു്=അനുരാഗാധിക്യം. സമധികം=ഏററവും അധികം. ദ്യുതി=തേജസ്സ്. അമരൎഷിമർ=ദേവൎഷിമാർ. ഫുല്ലപ്രകാശം=പൂൎണ്ണമായ ശോഭ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

ബലിപുഷ്പം=പൂജയ്ക്കായുള്ള പൂവ്. സ്വർല്ലോകം=സ്വർഗ്ഗലോകം. സകലസംഗമം=എല്ലാപ്രകാരത്തിലുമുള്ള ബന്ധം. തമസഃപരം=അജ്ഞാനാന്ധകാരത്തിന്നപ്പുറമുള്ളത്. പദം=സ്ഥാനം.

൪൮. ശാന്തി=സമാധാനം, ആശ്വാസം. ഔപനിഷദോക്തികൾ=വേദാന്തശാസ്ത്രങ്ങൾ. ആത്മപരിപീഡനം=ആത്മാവിനെ (മനസ്സിനെ) സ്വയം ഉപദ്രവിക്കുന്നത്. അജ്ഞാഗമ്യം=അവിവേകികൾക്കെട്ടാത്തത്. ആശംഭരം=ദൃഢമായ വിശ്വാസം. ശ്രുതി=മതശാസ്ത്രം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

സിംഹപ്രസവം

ടിപ്പണം

൧. ഖരകണ്ഠീരവി=ക്രൂരയായ സിംഹി. ച[redacted]ക്രൂരത.

൨. ക്രുദ്ധത=കോപം.

൩. പരതന്ത്രത=ദാസ്യം; ബന്ധനം.

൪. നിരാശൻ=ബുദ്ധിക്ഷയത്തോടുകൂടിയവൻ.

൭. സഹസാ=പെട്ടെന്നു്. മഹിതം=ശ്രേഷ്ഠം. ഗജ്ജിതം=അലറൽ. ഗഹനം=കൊടുംകാടു്. ഗജഗർഭഭേദനം=ആനയുടെ ഗർഭത്തെ അലസിപ്പിക്കുന്നതു്.

൮. അഥവാ=അല്ലെങ്കിൽ. നരനാഥൻ=മഹാരാജാവു്. കോപോഗ്രരവം=കോപത്താൽ അത്യുച്ചമായ ശബ്ദത്തോടുകൂടെ. കൃതം=ചെയ്തതു്. അഹിതം=അപ്രിയം. ധൃതവീര്യൻ=ശക്തിമാൻ, പരാക്രമി. പരതന്ത്രൻ=അന്യാധീനപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവൻ.

൯. കൌതുകം=നേരംപോക്ക്. ഹരി=സിംഹം. മൃഗചക്രവർത്തി=മൃഗങ്ങളുടെ രാജാധിരാജൻ.

൧൦. അവജ്ഞ=അവമാനം. നരപാലൻ=മഹാരാജാവു്. നൃപധർമ്മകോവിദൻ=രാജധർമ്മത്തെ നല്ലവണ്ണം അറിയുന്ന ആൾ.

൧൧. വർഗ്ഗനിസർഗ്ഗനായകൻ=ജാതിയുടെ ജനനാലുള്ള നായകൻ. ധരണീപാലൻ മഹാരാജാവു്. പരതന്ത്രർ=കീഴ്പ്പെട്ടവർ, തന്റെ കീഴിലുള്ളവർ.

൧൨. നരഭോജികൾ=മനുഷ്യരെ ഭക്ഷിക്കുന്നവർ. നീചർ=അപരിഷ്കൃതന്മാർ. നരകാർഹൻ=നരകവാസയോഗ്യൻ. പുണ്യഭൂമി=ഭാരതഖണ്ഡം.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

൧൩. വിശ്രുതം=കീൎത്തിപ്പെട്ട വഞ്ചിമണ്ഡലം=തിരുവിതാംകൂർ. മൂലഭൂമിപൻ=മൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവ്. പ്രഥിതൻ=പ്രസിദ്ധൻ. ഉദാരചൎയ്യ=സൽപ്രവൃത്തി.

൧൪. രുചിരം=മനോഹരം. ക്ഷേമ്യം=ക്ഷേമം. സുചിരം=വളരെ നാളായി. സചിവന്മാർ=മന്ത്രിമാർ നരിമുഖ്യർ=കടുവാതുടങ്ങിയുള്ളവർ.

൧൫. സ്ഫുടസൌഖ്യം=പ്രത്യക്ഷത്തിൽ സുഖമാകുംവണ്ണം. പുരന്ധ്രി=ഭാൎയ്യ. രാജ്യകാൎയ്യം=സൎക്കാർകാൎയ്യം. നിവാസശയ്യ=കൂട്ടിനുള്ളിലുള്ള കട്ടിൽ. വിരമിക്ക=പിൻവലിക്ക. യുദ്ധനൌവ്=പടക്കപ്പൽ.

൧൬. കൃത്രിമസത്വരൂപം=പണിതുവച്ചിരിക്കുന്ന മൃഗത്തിന്റെ പ്രതിമ. സിന്ധു=സമുദ്രം മഹീധരം=പൎവ്വതം.

൧൭. പടുരാഗം=ശക്തിയേറിയ അനുരാഗം, ശൃംഗാരരസാൎദ്രം=ശൃംഗാരരസത്തിൽ കനിഞ്ഞതു് സ്ഫുടചന്ദ്രിക=തെളിഞ്ഞ നിലാവ്. കടുവജ്രം=കഠിനമായ വൈരക്കല്ല്. ശശികാന്തം=ചന്ദ്രകാന്തക്കല്ല്

൧൮. കാന്താപരൻ=ഭാൎയ്യയിൽ ആസക്തിയുള്ളവൻ.

൨൦. ഹരിധൈൎയ്യവൃത്തി=സിംഹത്തിന്റെ മാനംധൈൎയ്യത്തിന്റെ ഗതി. മൃഗസാൎവ്വഭൌമി=മൃഗങ്ങളുടെ ചക്രവൎത്തിനി, സിംഹി. അയസപോതശക്തി=ഇരുമ്പുകപ്പലിന്റെ ഗതിവേഗം. കാന്തഭൂമി=സൂചിക്കാന്തമുള്ള പ്രദേശം.

൨൧. കുലകീൎത്തിപദദ്വയം=വംശത്തിന്റെ കീൎത്തിയെ പുലൎത്തുന്ന രണ്ടു കുട്ടികൾ. നിൎജ്ഝരങ്ങൾ=അരുവികൾ.

൨൨. കരകേസരഭാരശോഭ=കിരണങ്ങളാകുന്ന ചിടകളെക്കൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്ന. അൎക്കൻ=സൂൎയ്യൻ. ഹരി=സിംഹം.

൨൪. ശാബകങ്ങൾ=കുട്ടികൾ. ഉരുചാപലഹേതു=പല ചപല കൃത്യങ്ങൾക്കും കാരണമായിരിക്കുന്നതു് വരം=ശ്രേഷ്ഠം. ശൈശവകാലം=കുട്ടിക്കാലം.

൨൫. ക്ഷിതി=ഭൂമി. ശാഖി=കവരങ്ങളോടുകൂടിയ വൃക്ഷം. ദാരു=വിറക്

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

൨൭ ദ്രുതജീവിതയാത്ര=ശീഘ്രമായ ജീവി[illegible]. 'സ[illegible]സന്നദ്ധർ. കൃതബുദ്ധികൾ=കരുതലോടുകൂടിയിരിക്കുന്നവർ. [illegible]ഗൗരവം=സ്വന്തപൗരുഷം.

൨൮. പൃഥുവീര്യം=വലിയ പരാക്രമം. ഭവൽകുലം=നിങ്ങളുടെ വംശം, തറവാട്. പ്രഥിതം=പ്രസിദ്ധം. ആത്മഭാഷ=സ്വന്തംഭാഷ.

൨൯ അനഘോദ്യാനം=നിർദ്ദോഷമായ (ഭയങ്കരമല്ലാത്ത) പൂങ്കാവ്. അസാരം=സാരമില്ലാത്തത്. ജനയിത്രി=അമ്മ. ഉദാഹരിച്ചിടാം=ദൃഷ്ടാന്തമായിപ്പറയാം. ഘനഗംഭീരമഹാടവീതടം=വൃക്ഷങ്ങൾ തിങ്ങി ഭയങ്കരമായിരിക്കുന്ന കൊടുങ്കാട്.

൩൦ ഹരിഗർജ്ജിതകന്ദരങ്ങൾ=സിംഹം അലറുന്ന ഗുഹകളോടുകൂടിയ. ഗിരിവൃന്ദം=പർവതസമൂഹം.

൩൧. വിലഭിത്തി=ഗുഹയുടെ ചുവര്. രണോഗ്രനാദം=യുദ്ധത്തിലുള്ള ഭയങ്കരമായ അലച്ച. മാറൊലി=പ്രതിദ്ധ്വനി.

൩൨. കുലകൂടസ്ഥപരാക്രമക്രമം=കാരണവന്മാരുടെ ശൌര്യപരാക്രമങ്ങളുടെ രീതി.

൩൩. പ്രലോഭനം=ആശ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നത്. അക്ഷമഭാവം=ക്ഷമയില്ലായ്ക. വ്യഥ=മനോവേദന. ഗതഭൂതി=കഴിഞ്ഞുപോയ പ്രാഭവം. മനോരഥം=ചിന്ത. വിപന്നലോകർ=ആപത്തിൽ കുടുങ്ങിയവർ.

൩൪. പൈതൃകാസനം=പിതാവിന്റെ കിടക്ക. സിംഹാസനം=പിതാവായ സിംഹം ഇപ്പോൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന ആസനം.

൩൫. അനപായം=സുഖമായി. (ആപത്തുകൂടാതെ) അസ്വതന്ത്രർ=സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാത്തവർ. ദിനകൃത്യം=ദിവസത്തിൽ ചെയ്തുതീർക്കേണ്ടും കാര്യം.

൩൬. ഉൽക്കണ്ഠ=ചിന്താകുലത. ശരീരപഞ്ജരസ്ഥിതൻ=ദേഹമാകുന്ന കൂട്ടിനുള്ളിൽ ഇരിക്കുന്ന ജീവൻ, ആത്മാവ്.

൩൭. ചരാചരം=ജംഗമസ്ഥാവരങ്ങളായ ലോകങ്ങൾ എല്ലാം. നിത്യലീല=ഒഴിവില്ലാത്ത വിളയാട്ട്. ഭവമുക്തിദായകൻ=ദുഃഖരൂപമായ സംസാരത്തിൽനിന്ന് ആത്മാക്കൾക്ക് മോക്ഷം നൽകുന്നവൻ.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

'ശാരദാ' ബുക്കഡിപ്പോ വക പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ
വില്ക്കാൻ തയാർ

എൻ. കുമാരനാശാൻ അവർകളുടെ കൃതികൾ

	രൂ.	ണ.
പദ്യം:—നളിനി (നോട്ടോടു കൂടിയതു്)	0	8
(നളിനി നോട്ടും നിരൂപണവും അടങ്ങിയതു്)	0	10
ലീല	0	10
രണ്ടു ഖണ്ഡകൃതികൾ	0	4
ശ്രീബുദ്ധചരിതം കിളിപ്പാട്ട്:—		
ടി ആദ്യത്തെ രണ്ടു കാണ്ഡങ്ങൾ	0	12
ടി മൂന്നും നാലും കാണ്ഡങ്ങൾ	0	12
ടി അഞ്ചാം കാണ്ഡം	0	8
ടി അഞ്ചു കാണ്ഡങ്ങളും കൂടിയതു്	2	0
കുയിൽ	0	2
പ്രരോദനം	0	12
ചിന്താവിഷ്ടയായ സീത	0	12
ബാലരാമായണം ബാലകാണ്ഡം	0	4
ടി അയോദ്ധ്യാകാണ്ഡം	0	4
ടി ആരണ്യകാണ്ഡം	0	5
മൂന്നു കാണ്ഡങ്ങളുംകൂടി	0	12
പുഷ്പവാടി	0	6
ദുരവസ്ഥ	0	8
ചണ്ഡാലഭിക്ഷുകി	0	8
കരുണ	0	6
മണിമാല	0	6
വനമാല	0	12
സൂഗതപ്രസ്ഥാനം	0	8
നവമാലിക	0	6
സൌന്ദര്യലഹരി (ഭാഷ)	0	4
വിചിത്രവിജയം ഭാഷാനാടകം	0	12

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

പ്രബോധചന്ദ്രോദയം ഭാഷാനാടകം	0	14
സ്തോത്രകൃതികൾ നോട്ടോടു കൂടിയതു്	1	0
എല്ലാംപദ്യകൃതികളും ചേർന്നതു് ഒന്നാം വാല്യം	3	8
ടി രണ്ടാം വാല്യം	4	0
ടി മൂന്നാംവാല്യം	2	8
മൂന്നു വാല്യങ്ങളുംകൂടി ഒന്നായി വാങ്ങുന്നവൎക്ക്	9	8
ഗദ്യം:— രാജയോഗം സംപൂർണ്ണം	2	0
മൈത്രേയി	0	8
മനശ്ശക്തി	0	6
നിരൂപണങ്ങൾ	0	6
മതപരിവൎത്തനരസവാദം	0	3
ദൈവികമായ പ്രതികാരം	0	6
കെ. അയ്യപ്പന്റെ പദ്യകൃതികൾ	1	4
ശ്രീനാരായണഗുരുസ്വാമികളുടെ ദർശനമാല (പദ്യം) (വിദ്യാനന്ദസ്വാമികളുടെ വ്യാഖ്യാനത്തോടുകൂടിയതു്)	0	8
വസുമതി (ശ്രീമാൻ മൂർക്കോത്തു കുമാരൻ അവർകൾ എഴുതിയ രസകരമായ ഒരു നോവൽ)	0	8
ക്ഷേത്രപ്രവേശനം (ടി. കെ. മാധവൻ)	0	6
ദേശാഭിമാനി ടി. കെ. മാധവന്റെ ജീവചരിത്രം ഗ്രന്ഥകർത്താക്കൾ:— പി. കെ. മാധവൻ ബി. എ., ബി. എൽ. സി. ഒ. കേശവൻ ബി. എ. സർദാർ കെ. എം. പണിക്കർ അവർകളുടെ അവതാരികയും, മഹാത്മഗാന്ധി, മഹാകവി വള്ളത്തോൾ മുതലായ മഹാന്മാരുടെ സ്മരണകളും അടങ്ങിയതു് ഒന്നും, രണ്ടും വാല്യങ്ങളും കൂടി	2	0
ടി (കാലിക്കോബയന്റ്)	3	0

മാനേജർ—'ശാരദാ' ബുക്കഡിപ്പോ,
തോന്നയ്ക്കൽ A. O.
മുരുക്കുംപുഴ P. O.

Digitized By Kerala Sahitya Akademi

Digitized By Kerala Sahitya Akademi